

Täysistunto

Keskiviikko 23.10.2024 klo 14.00—17.00

9. Hallituksen esitys eduskunnalle eurooppalaista keskitettyä yhteyspistettä koskevaa sääntelyä täydentäväksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 155/2024 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tuttuun tapaan 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei ehditä käydä läpi, niin asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Rydman, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.03 Elinkeinoministeri Wille Rydman (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Käsiteltävänä on siis hallituksen esitys eurooppalaista keskitettyä yhteyspistettä koskevaa sääntelyä täydentäväksi lainsäädännöksi.

Esityksen mukaisilla ehdotuksilla pantaisiin täytäntöön eurooppalaista keskitettyä yhteyspistettä eli ESAPia koskevia EU-sääntelyvelvoitteita siltä osin kuin ne edellyttävät kansallisia lainsäädäntötoimia. ESAP tulee olemaan Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustama tietokanta, johon EU:n rahoitusmarkkinatoimijoita koskevia tietoja kerättäisiin keskitetysti muun muassa sijoittajien saataville. Tiedot toimitetaan ESAPIin kansallisten tiedonkeruuelinten kautta.

ESAP-sääntely edellyttää muutoksia useisiin kansallisiin lakeihin. Muutokset koskevat ESAP-sääntelyn mukaista raportointimuotoa, raportoinnin yhteydessä esitettäviä metatietovaatimuksia sekä tietojen toimittamisvelvollisuutta asianomaiselle tiedonkeruuelimelle.

Esityksessä ehdotetaan lainsäädännössä säädettäväksi tahot, jotka toimisivat ESAP-sääntelyn mukaisina tiedonkeruueliminä. Tiedonkeruuelinten nimeämisessä on huomioitu mahdollisimman pitkälle olemassa olevien infrastruktuurien hyödyntämismahdollisuudet. Kansallisia tiedonkeruuelimiä olisivat Finanssivalvonta, Patentti- ja rekisterihallitus, Rahoitusvakausvirasto, pörssi sekä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä.

Esityksessä tarkoitetun EU-sääntelyn tavoitteena on parantaa rajat ylittävää sijoittamista EU:ssa, yritysten rahoituksen saatavuutta sekä sijoittaja- ja yhtiöinformaation käyttöä ja uudelleenkäyttöä. Vaikka ESAP-sääntelyssä ei esitetä uusia tiedonantovelvollisuuksia, seuraa raportoiville tahoille EU-sääntelystä joitakin uusia velvollisuuksia, jotka liittyvät tietojen esittämisen tekniseen muotoon, tietoihin liitettäviin metatietoihin sekä tietojen toimittamiseen tiedonkeruuelimelle. Viranomaisille, pörssille sekä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle aiheutuu tiedonkeruuelinjärjestelmien kehittämis- ja ylläpitotarpeita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2024 vp

Lisäksi esityksellä otettaisiin käyttöön EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetty jäsenvaltio-optio kokonaisriskipainolattian soveltamistasosta. EU:n vakavaraisuusasetukseen sisältyvän jäsenvaltio-option käyttöön ottamisella virtaviivaistetaan ja selkeytetään pääoma-aseman laskentaa sekä vähennetään hallinnollisia kustannuksia.

Esitykseen sisältyvät lait on tarkoitus saattaa voimaan ensi vuoden alusta lukien. Esitykseen sisältyy kuitenkin siirtymäaikoja, sillä ESAP-sääntelyä aletaan soveltaa vaiheittain vuosina 2026, 2028 ja 2030.

Arvoisa puhemies! Toivon esityksen saavan eduskunnalta myönteisen vastaanoton.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Ja sitten edustaja Räsänen, Joona.

15.06 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tässä todella kysymyksessä on tämä keskitetty yhteyspiste, tai ehkä kansankielisesti voisimme puhua todella yhteisestä tietokannasta, jonne nyt sitten pääomamarkkinoilla toimivat tahot ja viranomaiset eri jäsenmaista toimittavat tietonsa, jotta ne ovat myös kootummin ja keskitetymin hyödynnettävissä. Tältä osin voisi ajatella, että tämä on kohtuullisen positiivinen muutos, jota tässä on jo pidemmän aikaa Euroopassa valmisteltu — onkohan tämä, muistaakseni, ensimmäistä kertaa ollut asialistalla varmaan jo vuonna 2020, ja on hienoa, että tämä nyt etenee. Tällähän pyritään todella nyt osaltaan syventämään Euroopan pääomamarkkinaunionia, ja siinä on nimenomaan keskeisenä yksittäisenä toimenpiteenä tämä uusi yhteyspaikka.

Nyt kun meillä on ministeri salissa, niin ajattelin tässä, kun varmaan ministerilläkin on vielä mahdollisuus käyttää puheenvuoro, että olisin ehkä kysynyt enemmänkin — ei pelkästään nyt ehkä tämän uudistuksen osalta — siitä, kun Euroopassa nyt käydään paljon keskustelua pääomamarkkinaunionin kehittämisestä. Laajasti on ajateltu, että pääomamarkkinaunionin kehittäminen olisi keskeinen keino myös ylipäättänsä Euroopalle päästä paremmin mukaan talouden kasvuun, saada pyörät pyörimään ja saada myös investoinnit liikkeelle ja saada pääomat kohdentumaan sitten tuottavammin.

Tiedän, että on hieman erilaisia näkemyksiä tästä, minkälaisia toimenpiteitä tämä pääomamarkkinaunionin kehittäminen sitten vaatisi, jotta näihin tavoitteisiin päästäisiin. Toiset ovat sitä mieltä, että tässä itse asiassa pitäisi tiukentaa erilaista sääntelyä ja lähteä enemmänkin riskinhallinnan näkökulmasta, että kunhan mitään pahempaa ei ainakaan tapahdu — tässä on varmaan jokaisella muistissa ne tapahtumat, joita esimerkiksi finanssikriisissä tapahtui. Sitten taas toiset tahot ovat lähtökohtaisesti sitä mieltä, että itse asiassa pääomamarkkinaunioni saataisiin toimimaan paremmin, kunhan nyt vain turhaa sääntelyä tässä purettaisiin ja sitä kautta saataisiin raha liikkumaan paremmin. Tässä on varmaan hieman erilaisia näkemyksiä myös suomalaisilla rahoituslaitoksilla ollut liittyen tähän pääomamarkkinaunionin kehittämiseen kuin mitä sitten ehkä eurooppalaisilla kollegoilla.

Eli jos todella ministerillä on hieman aikaa valottaa, mihin suuntaan teidän mielestänne nyt pääomamarkkinaunionia tulisi kehittää, jotta myös siltä osin voisimme saada Euroopassa talouden kasvuun huomattavasti paremmin kuin miltä se tällä hetkellä näyttää, koska tässä on käymässä muuten niin, että tämä kisa globaaleista isoista investoinneista ja myös talouden toimeliaisuudesta kyllä Euroopan osalta sitten hävitään Yhdysvalloille ja Kiinalle, jos me emme tätäkään asiaa saa ratkaistua. Tästä olisin kiinnostunut kuulemaan ministerin mielipiteitä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2024 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Haluaako ministeri kommentoida? — Olkaa hyvä.

15.09 Elinkeinoministeri Wille Rydman: Arvoisa rouva puhemies! Nähdäkseni edustaja Räsänen kuvasi asian juuri siten kuin se on. On ilman muuta niin, että näimme silloin finanssi- ja eurokriisin aikaan sen, että selvästikin pankit olivat ottaneet kohtuutonta riskiä, mistä sitten oltiin jouduttu tilanteeseen, jossa järjestelmä oli aika lailla romahduksen partaalla. Tämänkaltaisten kriisien välttämiseksi Euroopan laajuisesti on kehitetty aika tiukkaakin pankkisääntelyä — ymmärrettävästi, tätä taustaa vasten. Ja sinänsä voitaneen pitää jonkinlaisena onnistumisena, että vastaavanlaisia kriisejä ei kyllä oikeastaan sen jälkeen enää ole nähty, mutta kääntöpuolena on ehkä se, että joiltain osin pankkisääntely on saatanut mennä jo liiankin tiukalle puolelle, mikä sitten johtaa siihen, että aika ajoin on hankaluuksia yritysten rahoitusten saamisessa, mikä sitten vaikuttaa myöskin talouskasvun edellytyksiin ei pelkästään Suomessa vaan laajemminkin Euroopassa. Ja tämä on totta kai aina sen tasapainon hakemista, että missä määrin sääntelyllä mahdollistamme järkevää riskinottoa mutta toisaalta sitten rakennamme myöskin sellaista sääntelyä, etteivät pankit liiallisella riskinotolla vaaranna koko pankkijärjestelmän kestävyyttä.

Ja toden totta, pankkiunioni on sellainen asia, johon Suomessa varmaankin eduskunta-puolueet suhtautuvat varsin laajasti myönteisellä tavalla, koska pitkältihän kyse on siitä, että jos emme kerran halua — niin kuin hallitus ei halua — kasvattaa vaikkapa eurooppalaista yhteisvastuuta tai velalla rahoitettuja eurooppalaisia rahoitusvälineitä, niin kyllä silloin se, että saamme pääomat liikkumaan Euroopan sisällä paremmin, on yksi vaihtoehto, jolla voimme tätä parantaa. Se on helpommin sanottu kuin tehty, koska kaikki maat eivät välttämättä näe sääntelyyn liittyviä uudistuksia samalla tavoin kuin me täältä käsin näemme, mutta sitä tärkeämpää tietysti on Suomesta käsin pyrkiä vaikuttamaan myöskin pankkiunionin eteenpäin viemiseksi.

Toki on myöskin niin — mitä tulee sitten kotoiseen yritysrahoitukseen — että emme voi jäädä myöskään odottelemaan sitä, että Euroopan unionin tasolla pankkiunioni toivotulla tavalla etenee, vaan meidän täytyy tehdä niitä kansallisia toimenpiteitä, joihin meillä liittyy muun muassa Finnvera-lainsäädäntö, jota uudistamme parhaillaan, uudistuva Teollisuussijoitus Oy, josta tulee entistä vahvempi yritysrahoituksen väline, ja sitten toisaalta kaikki se, mitä tehdään vaikkapa Business Finlandin kautta. Ja ennen kaikkea se, että nämä kolme koneistoa saadaan soittamaan sellaisena sinfoniaorkesterina, että sillä on yhteinen strateginen näkemys ja meillä ei sen enempää ole päällekkäisyyksiä kuin myöskään katvealueita yritysrahoituksessa Suomessa. Tämän parissa kovasti töitä teemme.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.